

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Kulutus ja vapaa-aika

Miten ekonomistit tarkastelevat vapaa-ajan
määräytymistä

Tieteiden yö 13.1.2011

Esityksen runko

- ◆ Kuluttajien (kotitalouksien) valinnat
 - Preferenssit
 - Budjetti/varat
- ◆ Työn tarjonta – vapaa-aika valinta
 - Aikabudjetti
- ◆ Mitä vapaa-aika oikeastaan on
 - Joskus esitetty väite, että vapaa-aika tulee olemaan tulevien sukupolvien suurin ongelma!

Kuluttajien valinnat: kulutuksen rakenne

- ◆ Kuinka paljon kotitaloudet kuluttavat hyöykeitä (voita, maitoa, sukkaa, virvoitusjuomia, musiikkia, elokuvia, jne. jne.)?
- ◆ Ekonomistit: tarvitaan tietoa
 - Kotitalouksien preferensseistä
 - Pidetäänkö kulutuskoria, jossa on (x kg voita, y ltr maitoa, n kpl sukkaa, ...) vähintään yhtä hyvänä kuin kulutuskoria, jossa on (u kg voita, v ltr maitoa, k kpl sukkaa, ...)?
 - Kotitalouksien budjettivaroista
 - Mihin kulutuskoreihin kotitaloudella on varaa?
- ◆ Sekä oletus, että kotitaloudet pyrkivät mahdollisimman korkealle hyvinvoinnin tasolle!

Kuluttajien valinnat jtk

- ◆ Ekonomistit siis ajattelevat tällöin, että
 - Kotitaloudet valitsevat kulutukselleen sellaisen rakenteen, joka
 - On sopusoinnussa budjettivarojen kanssa
 - Antaa korkeimman hyvinvoinnin tason niiden kulutusrakenteiden joukossa, jotka ovat sopusoinnussa budjettivarojen kanssa
- ◆ Näin määräytyneen kulutusrakenteen ominaisuuksiin ja muutoksiin vaikuttavat
 - Hyödykkeiden hinnat
 - Kotitalouksien varallisuus
- ◆ Yksinkertaista, mutta toimivaksi osoittautunut!

Työn tarjonta – vapaa-aika valinta

- ◆ Mitä edellä sanotulla on tekemistä vapaa-ajan määrää koskevien valintojen kanssa?
- ◆ Edellä olevaa ekonomistilogiikkaa voidaan soveltaa kotitalouksien vapaa-ajan määräytymiseen
- ◆ Tarvitaan lisäksi
 - Aikabudjetti
 - Kokonaisaika = työhön käytetty aika + muu aika
 - Voisimme ajatella, että
 - Muu aika = vapaa-aika
 - Sinänsä ok, mutta voi olla ehkä hieman ongelmallista (myöhemmin)
- ◆ Vapaa-aika on hyödyke, jonka hinta on menetetty palkka

Työn tarjonta – vapaa-aika valinta jtk

- ◆ Vapaa-aika on hyödyke, jonka hinta on menetetty palkka!
 - Yksi tunti töitä lisää, yksi tunti pois muusta ajasta/vapaa-ajasta tai
 - Yksi tunti lisää vapaa-aikaa, yhden tunnin palkka pois tuloista
- ◆ Ekonomistit siis ajattelevat vapaa-ajan määräytyvän osana kulutusrakenteen määräytymistä tai
- ◆ Kotitaloudet määräävät tarjoamansa työtuntimäärän, joten vapaa-aika määräytyy aikabudjetista
- ◆ Uskottavaa? Mene ja tiedä, mutta tämä yksinkertainen logiikka näyttää toimivan taloustieteissä!

Mitä vapaa-aika oikeastaan on?

- ◆ J. M. Keynes ennusti 1930-luvulla, että lisääntyvä vapaa-aika on tulevien sukupolvien suurin ongelma
- ◆ Olemme Keynesin tulevaisuutta, onko näin?
- ◆ Tästä löytyy erinomainen taloustieteen professori Hall Varianin lehtikirjoitus vuodelta 2007 *The Future of Leisure That Never Arrived* (NYTimes, Economic Scene, March 8, 2007)
 - Vapaa-aika ei ole olennaisesti lisääntynyt!
 - Suosittelen lämpimästi

KIITOS!